

ПОЛІТОЛОГІЯ

УДК 323:321

Т. І. Мармазова

*Донецький національний університет*ОЦІНОЧНИЙ МЕДІА-ДИСКУРС В КОНТЕКСТІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
(НА ПРИКЛАДІ МІОНХЕНСЬКОЇ ПРОМОВИ
ВОЛОДИМИРА ПУТІНА 10 ЛЮТОГО 2007)

Політичний процес сьогодні знаходиться під пильною увагою медіа. Комунікативне середовище – від телебачення до блогосфери та соціальних мереж само по собі є політичним актором, що прямо або опосередковано формує порядок денний, що створює картину світу, що пропонує способи інтерпретації реальності. Саме тому, зовнішньополітична діяльність лідерів держав проводиться в рамках публічної політики, коли виникає необхідність формування не тільки громадських оцінок, реакцій, а й переговорного середовища з певних питань. Цим і зумовлена актуальність дослідження.

Виступ президента Російської Федерації Володимира Путіна на Мюнхенській конференції з питань політики безпеки 10 лютого 2007 є одним з проявів публічної політики.

Публічна політика в статті розуміється як медіатизовані політичні практики, які спрямовані, в першу чергу, на отримання ефекту публічності, впізнаваності, сприйняття в сенсі згоди з реалізацією безпосередньо політики в якій-небудь сфері.

Публічна політика виникає у відповідь на політичні та соціальні запити, а програмні заяви являють собою формальні вирази або артикуляції публічної політики.

Основний підхід при аналізі оціночного медіадискурсу, використований в статті – критичний дискурс-аналіз.

Критичний дискурс-аналіз розглядає дискурс як форму соціальної практик. Опис дискурсу як соціальної практики означає діалектичне відношення між окремою дискурсивною подією і ситуацією (ситуаціями), інститутом (інститутами) і соціальною структурою (структурами), які його формують. Тут відбувається виникнення ідеологічних ефектів використання мови.

У роботі проаналізовано три корпуси текстів оціночного медіадискурсу – український, російський і англо-американський.

Автор дійшов висновку, що медіа формують смисловий простір, нав'язують інтерпретаційні моделі, пов'язані із зовнішньою політикою Російської Федерації. А сам дискурс наповнений словами, семантично агресивними – атака, війна, конфлікт, зброя, боротьба, агресія, зіткнення і т.д. Продовження даного аналізу може дати основу для розуміння роботи слова і далі – тексту в соціальному просторі, його перформативності і обмеженості.

Ключові слова: медіа-дискурс, критичний дискурс, політичний процес, публічна політика.

Політичний процес сьогодні знаходиться під пильною увагою медіа. Комунікативне середовище – від телебачення до блогосфери та соціальних мереж само по собі є політичним актором, що прямо або опосередковано формує порядок денний, що створює картину світу, що пропонує способи інтерпретації реальності. Саме тому, зовнішньополітична діяльність лідерів держав проводиться в рамках публічної політики, коли виникає необхідність формування не тільки громадських оцінок, реакцій, а й переговорного середовища з певних питань. Цим і зумовлена актуальність дослідження.

Виступ президента Російської Федерації Володимира Путіна на Мюнхенській конференції з питань політики безпеки 10 лютого 2007, за визначенням Financial Times, був одним з п'ятих найважливіших подій року [1], яка стала знаковою у світовій політиці.

Мета даної роботи – проаналізувати медіа-дискурс, присвячений Мюнхенській промові Путіна і визначити його місце в публічній політиці. Відразу обмовимося, що аналіз самого змісту виступу Путіна не є об'єктом цієї роботи. Наш об'єкт дослідження – вплив оціночного медіа-дискурсу на публічну політику.

Під публічною політикою ми розуміємо медіатизовані політичні практики, які спрямовані, в першу чергу, на отримання ефекту публічності, впізнаваності, сприймаємо в сенсі згоди з реалізацією безпосередньо політики в будь-якій сфері. У цьому контексті «сукупність публічної політики в сучасних політичних системах, – це, взагалі кажучи, не те, що відбувається саме по собі. Навпаки, політика розробляється, щоб досягти заданих цілей або певних результатів, хоча вони не завжди досягаються» [2].

Публічна політика виникає у відповідь на політичні та соціальні запити, а програмні

заяви являють собою формальні вирази або артикуляції публічної політики. У даному випадку виступ Володимира Путіна можна розглядати як акт публічної політики.

Для оцінки політики в конкретному суспільстві важливими є панівні в цьому суспільстві ЗМІ. Має значення їх незалежність і підконтрольність, приналежність певним політичним партіям або державі, оскільки від цього залежить тип інтерпретації та оцінки репрезентуємої події. Більш того, в залежності від мети автора матеріалу і типу медіа, відбувається відбір фактів, цитат, що, значною мірою не відтворює (відбиває) реальність, а, за висловом Ж. Бодрійяра, симулює її.

Так, Я. Штрембек говорить не про публічну, а про «опосередковану політику», під якою він розуміє «щось відмінне від реальної політики (політичних практик), яка реалізується шляхом міжособистісної комунікації або через народовладдя» [3]. Я. Штрембек має на увазі новий тип політики – медіатизований.

Говорячи про медіатизацію політики, слід говорити про її дискурсивність, оскільки, за визначенням М. Фуко, «дискурс створений обмеженим числом висловлювань. Він історичний. Його можна назвати фрагментом історії, її єдністю і переривчастістю» [4]. Більше того, ми стверджуємо, що дискурс завжди політичний, його мовне та смислове формування залежать від аксіологічних основ того середовища, в якому відбуваються політичні практики.

Існують різні методологічні підходи до визначення та аналізу дискурсу. Докладно зупинятися на цьому не будемо, тільки позначимо рамки. У нашій роботі, слідом за російським науковцем Е. Шейгал, під дискурсом ми розуміємо «систему комунікації, що має реальне і потенційне (віртуальне) вимірювання» [5]. За словами В. Карасик, в реальному вимірі – це поточна мовна діяльність і виникаючі в результаті цієї діяльності тексти, в потенційному – семіотичний простір, який включає в себе знаки, моделі мовної поведінки, прецеденти і способи презентації мовних актів [6].

Медіа-дискурс відноситься до взаємодій, які здійснюються через широкомовні платформи, в усній або письмовій формі, де дискурс орієнтований на присутність читача, глядача, слухача. При цьому одержувачі інформації можуть відповідати виробнику дискурсу, тим самим розширюючи саме дискурсивний простір і наповнюючи його додатковими характеристиками. Це стало можливим після роботи багатьох видань в Інтернет. Таким чином, медійний дискурс є публічною формою взаємодії [7]. Тому, «можна стверджувати, що дискурс ЗМІ – щось на зразок закускової МакДоналдса: такий дискурс повинен легко перетравлюватися і швидко робити свій ефект (засвоюватися, як і будь-який fast food), дозволяючи по можливості непомітно маніпулювати свідомістю аудиторії [8].

Тут же виникає питання про інтерпретацію дискурсу. Ми використовуємо підхід критичного дискурс-аналізу (КДА). КДА орієнтований на аналіз соціальних процесів, він розглядає не мову, а оформлений через мову характер політичних, соціальних чи культурних структур. КДА представляє дискурси як історичні, тобто їх аналіз можливий тільки в контексті.

Критичний дискурс-аналіз розглядає дискурс як форму соціальної практики. Опис дискурсу як соціальної практики означає діалектичне відношення між окремою дискурсивною подією і ситуацією (ситуаціями), інститутом (інститутами) і соціальною структурою (структурами), які його формують [9]. Тут відбувається виникнення ідеологічних ефектів використання мови.

КДА працює з гіпотезою, що дискурс сприяє відтворенню влади в суспільстві. Він прагне проілюструвати зв'язок між текстом і його соціальними умовами, ідеологією і суспільством, владою і соціальними відносинами.

Медіа-дискурс в нашій роботі представлений трьома корпусами текстів - російських, українських і англо-американських медіа. Мова тут йде не про ідеальну мовну ситуацію (поняття Хабермаса), а про «ідеологічно забруднений дискурс».

Більше того, аналізуючи дискурс Мюнхенській промови Путіна, нам важливо розуміти, що «дискурси не тільки вбудовані в певну культуру, ідеологію чи історію, а й пов'язані інтертекстуально з іншими дискурсами» [10]. Це показано нижче, на прикладі медіа-текстів 2010-2012 рр.

Отже, промова, вимовлена президентом Росії Володимиром Путіним на Мюнхенській

конференції з питань політики безпеки 10 лютого 2007 була присвячена проблемам світової політики, однополярної системі міжнародних відносин, місця в ній Росії. Були позначені виклики і загрози, які стоять у новому тисячолітті перед Російською Федерацією. Умовно промову можна розділити на кілька тем: однополярний світ, політика роззброєння, нерозповсюдження ядерної зброї, співробітництво в галузі енергетики та інтеграція Росії в світову економіку, боротьба з бідністю, роль ОБСЄ, система ПРО, розширення НАТО тощо. Ця промова викликала резонанс і, в більшості своїй, негативну оцінку на Заході.

Українські медіа по різному оцінили виступ Путіна. Так, на інтерактивному ресурсі OtherSide була надрукована стаття Вадима Дубнова «Москва на Ізарі: Мюнхен – 2007», в якій автор «конглоував» історичними альянсами, конотативно визначаючи Мюнхен 2007 як Мюнхенську змову 1938 р. Автор спочатку матеріалу намагається змінити політичний контекст виступу Путіна і нав'язує «ідилічну ремарку» про річку Ізар, яка бере свій початок в Альпах, протікає через Австрію та Німеччину: «Довгі роки Ізар вважався забрудненою і непридатною для купання. Проте останнім часом втілюється в життя програма по її ренатурації і незабаром в Мюнхені буде знову дозволено купання в Ізарі. Мюнхен називають – Афінами на Ізарі ... » [11]. Після вступу автор відразу починає з історичного порівняння, визначаючи семіотичне значення Мюнхенської промови: «Мова повинна бути сказана в потрібному місці і в потрібний час - закон жанру непорушний. Фултон – 1946 був не просто дуже до речі. Він став вінцем і розв'язкою цілої епохи, включив помилкові очікування того ж Мюнхена, тільки в 1938 році, коли великі держави мали ілюзії про справжні наміри одного вчорашнього єфрейтора , що став фюрером . Потім була робота над помилками, яка коштувала світу під согно мільйонів життів, вимушене союзництво, новий переділ світу, і остаточне розмежування за принципом політичної групи крові. Про це і говорив Черчілль у Фултоні - політичний Захід, і політичний Схід, і їм не зійтися ніколи. Фултон став поняттям називним. Мюнхен – 2007, на відміну від Мюнхена – 1938, називним не стане. Ну, можливо, на кілька тижнів» [12]. Тут автор знову змінює контекст виступу Путіна, приписуючи йому неіснуючих смислів, відсилань тощо. Говорячи про Фултонську промову Черчілля, автор порівнює імпліцитно її з промовою Путіна, визначаючи останню як не таку знакову .

Крім цього , автор фреймує реальність читача формулою Сходу і Заходу, описуючи їх відносини в рамках класичної міфологеми – бінарної опозиції «ми і вони» , «хороші і погані». Тут в дискурс Мюнхенської промови включаються дискурси, що мають у своїй структурі негативні оцінки, пов'язані з ідеологією нацизму і другою світовою війною. Описуючи виступ Путіна, автор вдається в уявний простір, в матеріалі кілька разів вживається слово: «уявим». Більше того – автор використовує військову риторику, вселяючи таким чином читачеві страх: «Мюнхен – не війна. Це тільки маніфест». [13]

У газеті «Дзеркало тижня» матеріал Костянтина Грищенко (у 2006–2007 рр. - радник прем'єр-міністра України В. Януковича з зовнішньополітичних питань) «Мюнхен - 2007: шанс для України» пише: «Колись Мюнхен , де у вересні 1938 року великі держави ділили територію Чехословаччини, символізував нехтування суверенітетом та інтересами малих країн з боку світових центрів сили. Напевно, саме тому Мюнхен був обраний місцем проведення Конференції з питань політики безпеки, яка сьогодні служить принципово іншим цілям» [14]. Автор, як і в попередньому матеріалі, формує історичний контекст, проте цілі цього - протилежні. Тут робиться спроба сказати про те, що в Мюнхені відбуваються важливі діалоги, де враховуються думки всіх і навіть малих країн. Однак, слід сказати, що автором тексту є особа зацікавлена і публічна, тому його ідеологічно-ціннісна картина світу відображена в тексті, а сама стаття є комунікативною стратегією, метою якої є опис потенційних вигод для України в сучасній системі міжнародних відносин і визначення семантично виправданого орієнтира зовнішньої політики: «Проблема в тому, що в Києві, як і в інших столицях світу, вчасно не дали адекватну оцінку процесам відновлення російського впливу в регіоні та світі. Українські політики здебільшого не помітили, як Росія перетворилася на досить багату військово і політично потужну державу, де все більш впевнена в собі еліта на міжнародній арені не боїться вести себе різко, навіть агресивно» [15]. Автор,

аналізуючи виступ В. Путіна погоджується з агресивною риторикою Мюнхенській промові, однак, не сперечається з Путіним. Більше того - між рядків читається звернення до українських політиків про налагодження дружніх відносин з Росією.

Інтернет-видання «Народна правда» надрукувало матеріал з кричущим заголовком «Кузькіна мати» Володимира Путіна і Україна», в якому вжито російський ідіоматичний вираз, що означає загрозу. Крім того, автор виразно порівнює Путіна з радянським лідером М. Хрущовим, який сказав ці слова віце-президенту США Р. Ніксону в 1959 р. У статті читаємо: «10 лютого прямо перед головними політиками Заходу Володимир Володимирович намалював похмуру картину нестабільного світового устрою і поклав провину за це на США. Відразу стало зрозуміло, що в повітрі носяться призабуті флюїди «холодної війни» [16]. Далі слідує авторське визначення промови Путіна як «суботній наганяй російського президента Америки».

«Російські оглядачі переважно намагаються підняти значення промови і підштовхують до думки про її історичність: прийшов час Росії говорити з Америкою на рівних. Такі тлумачення мають право на існування, якщо врахувати, що американська зовнішня політика переживає не кращі часи, і саме зараз цілком зручно відзначити це». У цій частині медіа-тексту автор намагається провести компаративний аналіз зовнішньої політики Росії і США, при цьому використовуючи визначення «друг» та «ворог», таким чином, формуючи знову бінарну опозицію. Говорячи про Мюнхенську промову в контексті України, автор стверджує, що «про претензії Росії на нову роль у світі Україна і так дізналася раніше за інших: ще під час подій навколо Тузли у 2003 році, а далі на виборах 2004 року. Тут новини немає».

Таким чином, ми бачимо, що формується досконало інша, відмінна від реальної картина світу, пов'язана з Мюнхенською промовою Путіна, оскільки автор свідомо не аналізує важливі теми, порушені російським президентом у своєму виступі, а конструює образ серйозного противника, здатного до агресивних зовнішньополітичних дій. Крім того, про Україну в самому тексті виступу немає жодного слова і жодної прямої згадки, тому авторська позиція про відносини України та Росії нав'язується читачеві матеріалу.

Останній приклад українського медіа-дискурсу - матеріал нетенденційного аналітичного характеру, в якому Мюнхенська промова оцінюється прямо, виходячи з аналізу самого виступу. Текст «Під знаком Путіна. Про те, що сталося на Мюнхенській конференції з питань безпеки 2007 р.» [17] є прикладом аргументованого викладу матеріалу. Цього вимагає сама платформа, на якій був надрукований текст - «Євроатлантична Україна», оскільки її зміст науково-аналітичний. Однак і тут автор матеріалу, щоб оцінити виступ Путіна вжив ряд епітетів: «Виступ В. Путіна викликав у світі (передусім на Заході) весь спектр політичних і людських почуттів - шок, злість, роздратування, розчарування, розгубленість, здивування, захоплення, засудження, підтримку .., окрім байдужості» [18].

Російський оціночний медіа-дискурс складається з двох протилежних корпусів - позитивного (вихваляє промову Путіна) і негативно пофарбованого.

Так, ліберальні та опозиційні до влади медіа критично поставилися до виступу В. Путіна, в їх текстах звучить визначення «холодна війна». Наприклад, у статті в журналі «The New Times» Дмитро Тренін пише: «Перш за все - про холодну війну. Від частого вживання цей образ стерся настільки, що навіть люди, які встигли пожити в «сорорічку страху», забули, що це таке. Навряд чи цього не знають у Кремлі. Проте президент РФ таки поїхав до Мюнхену особисто - вперше за весь час участі російських представників у цьому «військово-політичному Давосі» [19]. Автор нав'язує нам оцінки в рамках агресивної риторики, кажучи про жорсткість, непохитності і т.д. російського лідера: «Звичайні різати правду-матку на очах здивованої публіки на політкоректному Заході забутий, а на Сході ніколи не був прийнятий. Росія тут поза конкуренцією. Президент Путін вміє полемізувати і насолоджується розкішшю, яку дає відчуття власної сили: говорити прямо та жорстко» [20].

На радіо «Ехо Москви» 17 лютого 2007 р. Вийшла передача під назвою «Перевірка слуху: після Мюнхена» [21], в якій з різних точок зору промову Путіна було проаналізовано, при цьому, використовуючи слова типу «лякати», «тиснути», «пред'являти». В іншому матеріалі «Ехо Москви» у самому заголовку вже міститься

оцінка Мюнхенській промові: «Промова Путіна в Мюнхені: повернення старого доброго російського лякала».

У свою чергу провладні медіа визначають Мюнхенську промову як знакову подію, на яку давно чекали росіяни. Так, в «Незалежній газеті» в статті «Мюнхенська промова» зазначається: «Виступ Путіна, що став подією світового значення» [23], і далі: «Рідко коли публічний виступ державного керівника стає крупною подією політичного життя. Тим більше подією року. Однак до промови, яку 10 лютого 2007 року виголосив президент РФ Володимир Путін на Мюнхенській конференції з питань безпеки, саме це визначення застосовується у повному обсязі» [24]. Газета Комерсант пише про те, що Путін «влаштував прочуханку Сполученим Штатам» [25]. У матеріалі під назвою «Мюнхенська догана» оцінки виступу Путіна зводяться до конструювання образу США наче ворога, проте, автор, підводячи підсумки, говорить про те, що Путін все зробив правильно і: «між ним і присутніми завіса майже зруйнована. І це була залізна завіса» [26].

У англо-американському медіа-дискурсі активно сформовані сенси «холодної війни», а промова В. Путіна аналізується в контексті Російсько-американських міжнародних відносин. Так, BBC публікує матеріал під назвою «Промова Путіна: повернення до холодної війни» [27]. Оцінюючи виступ, автор тексту Роб Ватсон пише про «незадовільність промовою Путіна»: «Він не завоював свою аудиторію. Ряду делегатів не подобається його досить свавільний тон і питання про власну прихильність Росії до демократії...» [28].

В англійському ліберальному виданні «The Guardian» стаття називається «Однобічна сила не має нічого спільного з глобальною демократією» [29]. У матеріалі мова аналізується контекстуально, за допомогою аналізу самої події Мюнхенської конференції і ставиться питання про протиріччя між Росією і США.

Ян Бреммер в «Newsweek International» пише про «початок наступної холодної війни» [30]. Він вживає військову лексику, прагнучи об'єктивно оцінити виступ Путіна. Крім того, промова російського президента вводиться автором в контекст зміни влади в самій Росії і закінчується думкою про складність теперішньої системи міжнародних відносин: «Ні, це не нова холодна війна. Це набагато складніше, і це може бути гірше» [31].

Оціночний медіа-дискурс, присвячений промові Володимира Путіна в Мюнхені в 2007 р., не лише наповнений текстами, що позиційно коментують вміст виступу президента Росії, а також створюють якийсь новий смисловий порядок, що формує відправну точку в зовнішній політиці Російської Федерації. У цьому сенсі медіа-наративи, що мають посилання до виступу Путіна, визначають його як етіологічну основу в реалізації зовнішньої політики.

Так, матеріал РІА «Новості» від 30 серпня 2010 р. має назву «Путін до цих пір вважає свою Мюнхенську промову актуальною» [32]. На сайті worldcrisis.ru з'явилася тема «Путін. Мюнхенська промова-2». Тут аналізується виступ російського президента на саміті G-20 в Мексиці в червні 2012 р., де він говорив про необхідність зміни в світової фінансовій системі, про кризу в ЄС, світову економічну кризу тощо. Автор, коментуючи мову Путіна використовує метафорику вимогливості, риторичний прийом посилення, що означає необхідність підпорядкування позиції Росії: «Путін вперше на такому рівні згадав про країни, що розпоряджаються друкарським верстатом, і не просто згадав, а призвав їх підкорятися загальним правилам гри». І далі йде порівняння: «У зв'язку з виступом Путіна на форумі говорять про що завгодно (про його слова про приватизацію, кризу), але не про цю заяву. Адже перед нами буквально постала вимога до ФРС з боку Росії змінити правила гри. Вимоги, які висловлені публічно. Це мало не друга Мюнхенська промова». При цьому, в даному медіа-тексті порушена одна з умов ясності звернення адресанта до реципієнта, в статті не пояснюється що таке Мюнхенська промова. Це нам дає підстави стверджувати, що автор впевнений в тому, що читач розуміє суть написаного.

Більш того, Мюнхенська мова зводиться до міфологічної першооснови (якийсь акт створення нового космосу). Про це говорить матеріал, присвячений Н. Нарочницькій про її підтримку влади: «... назрілий проривний етап ... повинен послідувати відразу за Мюнхенською промовою Путіна, яка підвела межу під попереднім етапом нашої

історії, і для Заходу Росія відразу відновила статус держави, незважаючи на те, що багато втратила в 90-х» [33].

Таким чином, медіа формують смисловий простір, нав'язують інтерпретаційні моделі, пов'язані із зовнішньою політикою Російської Федерації. А сам дискурс наповнений словами, семантично агресивними, – атака, війна, конфлікт, зброя, боротьба, агресія, зіткнення тощо. Продовження даного аналізу може дати основу для розуміння роботи слова і тексту в соціальному просторі, його перформативності та обмеженості.

Бібліографічні посилання:

1. Highlights of the year // The Financial Times. – Режим доступу: <http://www.ft.com/cms/s/96fb6dd2-ad0b-11dc-b51b-0000779fd2ac>.
2. Публичная политика. От теории к практике / сост. и науч. ред. Н.Ю. Данилова, О.Ю. Гурова, Н.Г. Жидкова. – СПб.: Алетея. – С.12.
3. Strömbäck J. Four Phases of Mediatization: An Analysis of the Mediatization of Politics / Jesper Strömbäck // Press and Politics. – № 13 (3). – P. 231.
4. Фуко М. История безумия в классическую эпоху / М. Фуко / Пер. с фр. И.К. Стаф, общ. ред. В.П. Гайдамака. – Санкт-Петербург, 1997 – С. 240-245.
5. Шейгал Е. Семантика политического дискурса / Елена Шейгал. - М.: ИТДГК «Гнозис». – , 2000. – С.11.
6. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В.И. Карасик. – Волгоград: «Перемена». – 2002. – С. 233.
7. O'Keefe A. Media and discourse analysis / Anna O'Keefe // Investigating Media Discourse. – London: Routledge. – P. 441-454.
8. Демьянков В.З. Язык СМИ и тексты политического дискурса / В.З. Демьянков // Язык средств массовой информации / ред. Володина Н.М. – 2008. – С. 374.
9. Fairclough N., Wodak R. Critical discourse analysis / N. Fairclough, R. Wodak // Discourse as social interaction / T. van Dijk (eds.). – London : Sage. – P. 258-284.
10. Методы анализа текста и дискурса / Пер. с англ. – Х.: Изд-во Гуманитарный Центр, 2009. – С. 199.
11. Дубнов В. Москва на Ізрі: Мюнхен / Вадим Дубнов // OtherSide – 2007. – 23. 02. 2007. – Режим доступу: <http://otherside.com.ua/news/print.php?id=18690&lang=1>.
12. Там же.
13. Там же.
14. Грищенко К. Мюнхен-2007: шанс для України / Константин Грищенко // Зеркало недели. – 16. 02. 2007. – Режим доступу: http://gazeta.zn.ua/ARCHIVE/myunhen-2007_shans_dlya_ukrainy.html.
15. Там же.
16. «Кузькіна мати» Володимира Путіна і Україна // Народна правда. - 19. 02. 2007. – Режим доступу: <http://narodna.pravda.com.ua/politics/45d9746a70e49/>.
17. Терешко С. Під знаком Путіна. Про те, що відбулося на Мюнхенській конференції з питань безпеки 2007 року / С. Терешко // Євроатлантична Україна. – 16.02.2007. – Режим доступу: http://www.ea-ua.info/main.php?parts_id=5&news_id=5298&news_show_type=1.
18. Там же.
19. Тренин Д. Мюнхенская речь: начало прохладной войны / Дмитрий Тренин // «The New Times». – Режим доступу: <http://newtimes.ru/articles/detail/5646/>.
20. Там же.
21. Проверка слуха: после Мюнхена // Эхо Москвы. – 17.02.2007. – Режим доступу: <http://echo.msk.ru/programs/proverka/49677/>.
22. Речь Путина в Мюнхене: возвращение старого доброго русского пугала // Эхо Москвы. – 12. 02. 2007. – Режим доступу: <http://www.echo.msk.ru/inopress/437367-echo.html>.
23. Мюнхенская речь // Независимая газета. – 28.12.2007. – Режим доступу: http://www.ng.ru/politics/2007-12-28/1_munhen.html.
24. Там же.
25. Колесников А. Мюнхенский выговор / А. Колесников // Коммерсант. – № 21. – 12.02.2007.
26. Там же.
27. Watson R. Putin's speech: Back to cold war? // BBC World. – Режим доступу: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/6350847.stm>.
28. Там же.
29. Unilateral force has nothing to do with global democracy // The Guardian. – Режим доступу: <http://www.guardian.co.uk/comment/st..011743,00.html>.
30. Bremmer I. The Dawn of the Next Cold War / Iann Bremmer // Newsweek International. - Режим доступу: <http://www.msnbc.msn.com/id/17202833/site/newsweek>.
31. Там же.
32. Путин считает до сих пор актуальной свою Мюнхенскую речь. РИА Новости. – Режим доступу: ria.ru/politics/20100830/270289156.html.

33. Наталя Нарочницька: «Почему я с Путиным?». – Режим доступа: http://www.stoletie.ru/politika/natalija_narochnickaja_pocemu_ja_s_putinyim__2012-02-24.htm

Мармазова Т. И. Оценочный медиа-дискурс в контексте публичной политики (на примере Мюнхенской речи Владимира Путина 10 февраля 2007)

Политический процесс сегодня находится под пристальным вниманием медиа. Коммуникативная среда – от телевидения до блогосферы и социальных сетей сама по себе является политическим актором, прямо или опосредованно формирующим повестку дня, создающим картину мира, предлагающим способы интерпретации реальности. Именно поэтому, внешнеполитическая деятельность лидеров государств проводится в рамках публичной политики, когда возникает необходимость формирования не только общественных оценок, реакций, но и переговорной среды по определенным вопросам. Этим и обусловлена актуальность исследования.

Выступление президента Российской Федерации Владимира Путина на Мюнхенской конференции по вопросам политики безопасности 10 февраля 2007 г. является одним из проявлений публичной политики.

Публичная политика в статье понимается как медиатизированные политические практики, которые направлены, в первую очередь, на получение эффекта публичности, узнаваемости, восприимчивости в смысле согласия с реализацией непосредственно политики в какой-либо сфере.

Публичная политика возникает в ответ на политические и социальные запросы, а программные заявления представляют собой формальные выражения или артикуляции публичной политики.

Основной подход при анализе оценочного медиадискурса, используемый в статье – критический дискурс анализ.

Критический дискурс-анализ рассматривает дискурс как форму социальной практики. Описание дискурса как социальной практики означает диалектическое отношение между отдельным дискурсивным событием и ситуацией (ситуациями), институтом (институтами) и социальной структурой (структурами), которые его формируют. Здесь происходит возникновение идеологических эффектов использования языка.

В работе проанализированы три корпуса текстов оценочного медиадискурса – украинский, российский и англо-американский.

Автор пришел к выводу, что медиа формируют смысловое пространство, навязывают интерпретационные модели, связанные с внешней политикой Российской Федерации. А сам дискурс наполнен словами, семантически агрессивными – атака, война, конфликт, оружие, борьба, агрессия, столкновение и т.д. Продолжение данного анализа может дать основу для понимания работы слова и дальше – текста в социальном пространстве, его перформативность и ограниченность.

Ключевые слова: медиа-дискурс, критический дискурс, политический процесс, публичная политика.

Marmazova T. Evaluative media discourse in the context of public policy (on the basis of Vladimir Putin's speech in Munich on February 10, 2007)

The political process is being scrutinized by media nowadays. Communicative environment that comprises television, blogosphere and social networks is a political factor itself, either directly or indirectly shaping the agenda of creating a picture of the world, offering ways of interpreting reality. That's why foreign policy activity of state leaders is acted in terms of public policy when there is a need not only to publicly assess reactions, but also to form the so-called 'negotiating environment' on certain issues. All these taken into consideration condition the relevance of research.

Russian President Vladimir Putin's speech at the Munich Conference on Security Policy that was made on February 10, 2007 is one of the manifestations of the public policy in question.

The public policy in the article refers to mediatised political practices that aim primarily to obtain the effect of publicity, awareness, ability to be taken in the sense of consent with the implementation of policies directly in any field. The public policy arises in response to political and social demands, and policy statements are its formal expression or articulation.

The basic approach in the analysis of media discourse assessment used in the article is a critical discourse analysis.

The critical discourse analysis considers the discourse as a form of social practice. Discourse description as a social practice means dialectical discursive relationship between a separate discursive event and a situation (s), an institution (s) and a social structure (s) which it is formed by. Here we face the emergence of ideological effects in the language use.

Ukrainian, Russian and Anglo-American corpuses of stock media discourse are under analysis in this work.

The author concludes that the media shape semantic space; impose interpretative models associated with the foreign policy of the Russian Federation. The discourse itself is filled with words that are semantically aggressive like an attack, a war, a conflict, weapon, a fighting, aggression, a collision, etc. This analysis continuation can provide a basis for speech and text understanding in the social space.

Keywords: media discourse, critical discourse, political process, public policy.

Надійшла до редколегії: 15.12.2013 р.